

29.1.2013

Turku 2011 –säätio

LOPPURAPORTTI

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖLLE TURUN KULTTUURIPÄÄKAUPUNKIHANKKEELLE TURKU 2011 –SÄÄTIÖN KAUTTA MYÖNNETYN VALTION AVUSTUKSEN KÄYTÖSTÄ

Euroopan unionin kulttuuriministerineuvosto päätti 16.11.2007 Suomen esityksestä, että Turku on Euroopan kulttuuripääkaupunki vuonna 2011. Valtioneuvosto päätti 7.2.2008 opetus- ja kulttuuriministeriön esityksestä valtion osallistumisesta Turun kulttuuripääkaupunkihankkeen tukemiseen.

1. Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämät kaikki avustukset Turku 2011- säätiolle vuosina 2008-2011 on ministeriön päätöksissä määritelty raportoitavaksi 31.12.2012 mennessä. Vuosien 2008 ja 2009 osalta erillinen päätös 9.9.2009 toteaa tämän. Kaikissa myöhemmissä päätöksissä aikataulu sisältyy itse päätökseen. Ministeriö on päätöksellään 28.12.2012 pidentänyt raportointiajan 31.1.2013 asti.

Tässä loppuraportissa on tarpeen käsitellä ministeriön rahoituksen lisäksi myös toisen yhtä suuren rahoittajan, eli Turun kaupungin osuutta, koska näiden kahden myöntämien varojen käyttö vaikuttaa vuositasolla ja kokonaismäärinä toisiinsa.

Lisäksi tarkastellaan myös muuta rahoitusta kulttuuripääkaupunkihankkeen toteuttamiseksi.

Turku 2011 kulttuuripääkaupunkitoiminnan lähtökohtana on ollut alusta saakka, että aiemmissa kulttuurikaupungeissa noudatetun mallin mukaisesti rahoitus jakautuisi kaupungin, valtion ja muiden (liike-elämä, rahastot, säätiöt, EU) kesken. Turun kaupungin hakemuksessa kulttuuripääkaupungiksi (Turku palaa, 2006) ja Turun vuotta 2011 koskevissa päätöksissä Suomessa ja EU:ssa kaikki arviot lähtevät sitä, että kokonaisrahoituksessa näistä kolmesta rahoituslähteestä saadut tulot olisivat summittain yhtä suuret.

Opetusministeriö asetti 26.2.2007 Kulttuuripääkaupunki 2011 -työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella ehdotus valtion osallistumisesta Turun kulttuuripääkaupunki –hankkeen rahoitukseen, hallintoon ja toteuttamiseen. Työryhmässä olivat myös muiden ministeriöiden edustajat. Valtiolla on ollut alusta saakka hyvä tuntemus hankkeen rakenteesta ja rahoituksesta.

Turun kaupunginvaltuusto päätti 23.4.2007 perustaa Turku 2011 –säätion - Stiftelsen Åbo 2011. Säätiö on perustettu edistämään ja tukemaan Turun kaupungin nimeämistä Euroopan kulttuuripääkaupungiksi sekä toimintaa Euroopan kulttuuripääkaupunkina 2011 (Säätiön säännöt, 2 §). Säätiö toteuttaa tarkoitustaan huolehtimalla kulttuuripääkaupunkiohjelmasta, järjestämällä ja koordinoimalla Turun kulttuuripääkaupunkitavoitteita tukevia pitkäaikaisia kansallisia ja kansainvälisiä hankkeita sekä vastaamaan näihin liittyvästä viestinnästä ja toiminnoista (3 §). Säätiön toiminta alkoi 1.1.2008 ja sen toiminta päättyy säätiön sääntöjen

mukaan 31.12.2016, jolloin säätiö lakkautetaan ja sen jäljellä olevat varat luovutetaan Turun kaupungille luovien toimialojen tukemiseen Turussa.

Kulttuuripääkaupunkihakemuksen pohjalta opetusministeriö esitti Turkua Suomen ehdokkaaksi kulttuuripääkaupungiksi, EU hyväksyi esityksen, valtioneuvosto teki periaatepäätöksen 7.2.2008 valtion tuesta Turku 2011 -hankkeelle ja periaatepäätöksen pohjalta valtioneuvosto teki vuosittaiset menoesityksensä eduskunnalle, jotka eduskunta myös hyväksyi.

Euroopan kulttuuripääkaupunki –hanketta Turku 2011 koskevat EU:n lainsäädäntö ja Suomen lainsäädäntö sekä valtioneuvoston ja eduskunnan päätökset, ministeriöiden päätökset, Turun kaupungin päätökset sekä viranomaisten päätökset (mm. PRH:n säätiörekisteri).

Turku 2011 -säätiöllä oli valtuuskunta ja hallitus, johon kuului viisitoista jäsentä vuosina 2008–2012. Turun kaupunginhallitus valitsi Turku 2011 -säätiön hallituksen puheenjohtajan, kaksi varapuheenjohtajaa ja kuusi jäsentä. Opetusministeriö, ulkoministeriö, kauppa- ja teollisuusministeriö, Varsinais-Suomen liitto, Elinkeinoelämän keskusliitto ja Taiteen keskustoimikunta valitsivat kukin yhden jäsen. Tässä kokoonpanossa hallitus toimi aktiivisesti 30.6.2012 saakka ja oli vielä toimivaltainen kunnes PRH:n hyväksymien muutettujen säätiön sääntöjen mukainen hallitus kokoontui 22.11.2012.

2. Turku 2011 –säätiön yleinen lähtökohta säätiön toimintakauteen ja rahoituksen käyttöön

Kulttuuripääkaupunkihanke on kokonaisuudessaan yksi hanke, jonka järjestämiseen Turku 2011-säätiö on perustettu määräajaksi. Turku ja valtio rahoittavat 2011-säätiön toiminnan, valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisesti, tasaosuuksin säätiön toiminta-aikana, mikä tarkoittaa, että vuosien 2008-2012 nettomääräisiä kustannuksia ei jaeta valtion ja Turun kesken, vaan tarkastellaan koko säätiön olemassaoloaikaa 2008-2016.

Turun kaupungin hakemuksessa ”Turku palaa”, jonka perusteella Suomen kulttuuriministeri Tanja Karpela päätöksellään nimesi Turun Suomen ehdokkaaksi Euroopan vuoden 2011 kulttuuripääkaupungiksi ja EU:n kulttuuriministerineuvosto päätti asiasta, sanotaan: ”Kulttuuripääkaupunkivuoden jälkeiseen toimintaan varaudutaan organisaation tasolla ja kohdistamalla osa kulttuuripääkaupunkibudjetista jatkuvuuden ja kestävät vaikutukset varmistamaan työhön vuosina 2012-2016.” (Turku palaa, s. 86.) Turun kaupungin hyväksytty hakemus oli perustana valtioneuvoston periaatepäätökselle valtion tuesta hankkeelle 7.2.2008.

Säätiö on hakemuksissaan opetus- ja kulttuuriministeriölle sekä selvityksessään valtionavustuksen käyttämisestä (14.9.2011) esittänyt hankkeen suunnitelluksi alkamis- ja päättymisajaksi seuraavaa: ”Valmistelut käynnistyneet 2003. Toteutusvaihe 1.1.2008, aktiivisin toteutusvaihe päättyy keväällä 2012, säätiön toiminta päättyy 31.12.2016.”

Kulttuuripääkaupunkien menestys mitataan nykyisin erityisesti sillä, minkä pysyvän muutoksen vuosi saa aikaan. EU:n komission opas Euroopan kulttuuripääkaupunkivuotta hakeville kaupungille (1.12.2010) kiteyttää hyödyt kulttuuripääkaupunkiasemasta: ”Euroopan kulttuuripääkaupunki -titteli voi tuoda kaupungille valtavia kulttuurisia, sosiaalisia ja taloudellisia hyötyjä sekä itse tapahtumavuoden aikana että sen jälkeen.” Opas korostaa, että tapahtuma on osa kaupungin pitkän aikavälin kehittämistä. Tarkoituksena on kannustaa kaupunkia laatimaan ohjelma, jolla on kestäviä vaikutuksia ja joka on osa kaupungin pitkän aikavälin kehitystä. Kaupunkeja kehoitetaankin luomaan tapahtuman ympärille pitkäkestoisia hankkeita ja yhteistyöjärjestelyjä. (http://ec.europa.eu/culture/documents/guide-to-candidate_fi.pdf .)

Täysin EU:n tarkoituksen vastaista olisi katkaista kulttuuripääkaupunkihanke vuoteen 2011 tai edes pariin seuraavaan vuoteen. Kustannuksia tulee voida suorittaa 2012 ja sen jälkeenkin. Joka tapauksessa Turun kaupungin ja muiden rahoittajien rahoitusta tulee voida kohdistaa kulttuuripääkaupunkihankkeen pitkäaikaisiin vaikutuksiin alkuperäisen, kulttuuripääkaupunkihakemuksessa esitetyn tarkoituksen mukaisesti.

Turun kaupunki on kulttuuripääkaupunkihakemuksessaan vuodelta 2006 todennut: "Kulttuuripääkaupunkiprosessin aikana käynnistetyt ja hyväksi todetut toimintamallit ja palvelut vakiinnutetaan ja niitä viedään muualle Suomeen sekä Eurooppaan." Vuoden 2011 jälkeiseen aikaan varaudutaan kohdistamalla osa kulttuuripääkaupunkibudjetista jatkuvuuden ja kestävätkä vaikutukset varmistavaan työhön vuosina 2012-2016. (Turku palaa, s.86.)

Opetusministeriön perustelumuihistiossa valtioneuvoston periaatepäätökselle (ylivohtaja Riitta Kaivosoja 6.2.2008) todetaan: "Turun kulttuuripääkaupunkihankkeen lähtökohtia ovat olleet pitkäaikaiset vaikutukset sekä laaja osallistuminen".

Turun kaupunki ei ole avustuksilleen asettanut ehtoa, ettei ns. jatkohankkeita voi säätiön toimesta rahoittaa. Tällaista rajoitetta ei myöskään sisälly yksityisen ja muun rahoituksen osalta. Kaupunki, säätiön sääntöjen laatijana, on nimenomaisesti niihin kirjannut, että säätiö toteuttaa tarkoitustaan "järjestämällä ja koordinoimalla Turun kulttuuripääkaupunkitavoitteita tukevia pitkäaikaisia kansallisia ja kansainvälisiä hankkeita sekä vastaamaan näihin liittyvästä viestinnästä ja toiminnoista"

Turun kaupunki voi osana omaa rahoitusosuuttaan maksaa myös vuosien 2013-2016 kustannuksia.

Säätiö tekee olemassaolonsa aikana kumulatiivisesti nollatuloksen, ei ylijäämää. Tämä on ollut lähtökohtana säätiön valtiontalouden tarkastusvirastolle ja opetus- ja kulttuuriministeriölle toimitetussa väliraportissa 10.8.2012 ja tämä on edelleen säätiön näkemys.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on neuvotteluissa kesällä ja syksyllä 2012 Turun kaupungin ja Turku 2011 –säätiön kanssa kuitenkin ilmoittanut haluavansa katkaista säätiön toiminnan toimintakauden tarkastelun valtion kannalta vuoden 2012 lopussa. Säätiö toimittaa siksi tässä raportissa myös tämän mukaisen tarkastelun.

3. Valtioneuvoston periaatepäätös 7.2.2008 kulttuuripääkaupunkivuoden rahoituksesta

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä todetaan:

"Turun kulttuuripääkaupunkivuosi on mittava kansalliseen ja eurooppalaiseen yhteistyöhön perustuva hanke, jonka rahoitukseen valtio osallistuu yhdessä Turun kaupungin, muiden kuntien, elinkeinoelämän ja Euroopan unionin kanssa. Turun kaupungin kulttuuripääkaupunkihakemuksen mukaan hankkeen kokonaisrahoitus vuosina 2008–2012 on 55 miljoonaa euroa. Hankkeen kustannukset jaetaan kaupungin, valtion ja muiden rahoittajien kesken. Turun kaupunki on varautunut rahoittamaan hanketta 18 miljoonan euron osuudella."

Ja edelleen:

"Edellä olevaan viitaten valtioneuvosto sisällyttää valtioneuvoston päättämien vuosien 2009–2012 menokehysten puitteissa talousarvioesityksiinsä seuraavaa:

1. *Valtion tuen kokonaismäärä Turun kulttuuripääkaupunkihankkeelle on enintään 18 miljoonaa euroa edellyttäen, että Turun kaupunki sitoutuu samansuuruiseen 18 miljoonan euron osuuteen."*

Periaatepäätöksessä siis todetaan rahoituksen jakaantuvan Turun kaupungin, muiden kuntien, elinkeinoelämän ja Euroopan unionin kesken. Lisäksi todetaan hankkeen kokonaisrahoituksen määrä sekä kustannusten jako kolmeen pääosaan: valtio, kaupunki ja muut rahoittajat. Valtion rahoituksen enimmäismäärä (18 miljoonaa euroa) on sidottu Turun kaupungin rahoitukseen.

4. Valtion sitoutuminen Turku 2011 – hankkeen rahoittamiseen

Valtioneuvoston periaatepäätöksen tarkoituksena on, että sekä valtion että Turun kaupungin avustus olisi 18 miljoonaa euroa tai lähellä sitä. Tämä näkyy useassa asiakirjassa, mm. valtioneuvostossa asian esittelijänä toimineen kulttuuriministeri Stefan Wallinin kirjeessä ministeriöiden kansliapäälliköille 11.5.2010 (Drno 12/600/2009), jossa hän referoi valtioneuvoston periaatepäätöstä ja toteaa, että Turun kaupunginhallitus päätöksellään 27.4.2010 on vahvistanut menettelyn, jolla kaupunki tukee Turku 2011 –säätötoimintaa vuoden 2010 jälkeen 18 miljoonasta puuttuvalla 10 miljoonalla eurolla, jolloin valtioneuvoston asettama ehto kaupungin omalle tuelle tulee täytetyksi.

Vastaavia linjauksia näkyy useissa asiakirjoissa. Hallituksen esityksessä eduskunnalle vuoden 2011 talousarvioesityksen (HE 126/2010 vp) täydentämisestä (hallituksen esitys vuoden 2010 neljännen lisätalousarvion täydentämisestä, HE 228/2010 vp), esitettiin 6.5 miljoonaa euroa lisää Turku Euroopan kulttuuripääkaupunki 2011 -hankkeen tukemiseen ”valtion rahoituksen varmistamiseksi” (OKM:n tiedote 26.10.2010 'Kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön työllistävillä hankkeilla lisätukea').

EU:n instituutioiden arviointilautakunta esitti arviointiraportissaan toukokuussa 2010 Turun kulttuuripääkaupunkivuoden valmistelujen etenemisestä toisen monitorointitilaisuuden (28.4.2010) jälkeen seuraavaa:

”The panel noted that, additionally to the Ministry of Culture, several Ministries were expected to contribute to the budget of the event and that these contributions should be confirmed by the end June. It recalled that their financial contribution would be important to the implementation of the event.” (Report of the Second Monitoring and Advisory Meeting for the European Capitals of Culture 2011. Issued by The Monitoring and Advisory Panel for the European Capital of Culture (ECOC) 2011. May 2010 p.9.)

EU kiinnitti siis huomiota siihen, että Suomen valtion EU:lle esittämät tiedot valtion osallistumisesta Turun kulttuuripääkaupunkihankkeen rahoitukseen, jotka olivat olleet perustana EU:n ministerineuvoston päättäessä asiasta, olivat vaarassa olla toteutumatta. Raportissa esitettiin että odotettiin ministeriöiden vahvistavan rahoituksensa kesäkuuhun 2010 mennessä.

Valtioneuvoston päätös 26.10.2010 ja sitä seurannut eduskunnan päätös lisärahoituksesta Turun kulttuuripääkaupunkihankkeelle merkitsi, että valtio siinä vaiheessa lunasti lupauksensa Turun kaupungille ja Euroopan unionille.

Ilman valtioneuvoston uutta esitystä marraskuulta 2010, jolloin OKM:n vuoden 2011 talousarvioon tuli 6,5 milj. euroa lisää tukea Turun kulttuuripääkaupunkihankkeelle, olisi valtion rahoituksen koko tuki, hankkeet mukaan lukien, jäänyt 10.818.515 euroon, ja ilman hankkeiden tukea 10.392.000 euroon – varsin kauaksi valtioneuvoston v. 2008 periaatepäätöksen asettamasta enimmäistuen määrästä, 18 milj. euroa.

Valtioneuvoston periaatepäätöksestä (7.2.2008) jouduttiin kuitenkin poikkeamaan lisärahoituspäätöksellä 26.10.2010, mikä merkitsi, että yht. 16.5 milj. euroa tukea kanavoitiin veikkausvoittovaroista OKM:n kautta erityisavustuksena periaatepäätöksessä suunnitellun 10 milj. euron sijasta, kun muuta valtion avustusta pystyttiin vain vähäisessä määrin toteuttamaan.

5. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimenpiteet periaatepäätöksen toteuttamiseksi

Valtionavustuslain (27.7.2001/688) 5 § 1 momentin mukaan valtionavustus voidaan myöntää yleisavustuksena tai erityisavustuksena. Yleisavustus voidaan myöntää valtionavustuksen saajan toimintaan yleisesti tai tiettyyn osaan sen toiminnasta. Erityisavustus voidaan myöntää: 1) investointiavustuksena aineellisen tai aineettoman hyödykkeen hankintaan; 2) hankeavustuksena kokeilu-, käynnistämisen-, tutkimus- tai kehittämishankkeeseen taikka muuhun tarkoitukseltaan rajattuun hankkeeseen; 3) apurahana, stipendinä tai avustuksena hakijan henkilökohtaiseen käyttöön tai hankkeeseen; tai 4) muuna 1–3 kohdassa tarkoitettuun verrattavana erityisavustuksena.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt 2011-hankkeelle rahoitusta erityisavustuksena. Erityisavustus on vuonna 2008 myönnetty Turun kulttuuripääkaupunkivuoden valmisteluun ja sen jälkeen vuoden toteuttamiseen.

OKM teki 2.12.2011 päätöksen myöntää viimeisen erän, 4 milj. euroa, eduskunnan hyväksymästä avustuksesta (Dnro 668/620/2011). Päätöksen perusteella maksettiin säätiölle joulukuussa 2011 yht. 3 milj. euroa ja 31.1.2012 yksi miljoona. Tässä päätöksessä ministeriö on esittänyt aiempaa täsmällisemmin OKM:n kautta kanavoidun valtionavun myöntämisen perustan ja sen käytön ehdot.

Kuten aiemmissakin ministeriön päätöksissä, tässäkin ministeriön 2.12.2011 päätöksessä viitataan valtioneuvoston periaatepäätökseen 7.2.2008 koskien valtion osallistumisesta Turku 2011 rahoitukseen. Tässä kohdassa selostetaan periaatepäätöksen ehtoa:

...”valtion osuus kokonaisrahoituksesta on enintään 18 miljoonaa euroa edellyttäen, että Turun kaupunki sitoutuu samansuuruiseen 18 miljoonaan osuuteen”.

Kokonaisrahoitus tarkoittaa Turun kulttuuripääkaupunkihankkeessa paitsi vuoden ohjelmasta ja koordinoinnista vastaavan organisaation tilien kautta kulkevaa rahoitusta, myös koko kulttuuriohjelman rahoitusta, eli sisältäen myös ohjelmahankkeiden omat rahoitusosuudet. Näin on ollut muissakin kulttuuripääkaupungeissa, ml. Helsinki 2000. Kokonaisrahoituksesta Turun kaupungin osuus on vuoden 2012 lopussa 17,8 miljoonaa euroa ja valtion 17,3 miljoonaa. Säätiön tilien kautta kulkenneet avustukset ovat sekä valtion että kaupungin kohdalla tätä jonkun verran pienemmät, koska kumpikin on tukenut myös ohjelmahankkeita suoraan.

Edellä mainittuun ehtoon liittyen todetaan OKM:n päätöksessä 2.12.2011 kokonaisrahoituksen koostumus:

”Lähtökohtana periaatepäätöksessä oli Turun kaupungin kulttuuripääkaupunkihakemuksessa arvioitu kokonaisrahoitus 55 miljoonaa euroa vuosina 2008-2012. Hankkeen kustannukset oli määrä jakaa valtion, Turun kaupungin ja muiden rahoittajien kesken.”

Kokonaisrahoitus arvioitiin säätiön loppuraportissa kulttuuripääkaupunkivuoden toteutuksesta (kesäkuu 2012) nousevan kaudella 2008-2012 yhteensä 55,5 miljoonaan euroon. Tästä muun rahoituksen osuus oli n. 20,4 milj. euroa.

OKM:n päätökseen 2.12.2011 on sisällytetty uutena lisäys:

”Opetus- ja kulttuuriministeriön avustus on tarkoitettu Turku – Euroopan kulttuuripääkaupunki 2011 –hankkeen tukemiseen. Tämän vuoksi ministeriön Turku 2011 –säätiölle tätä tarkoitusta varten myöntämiä valtionavustuksia saa käyttää Turku - Euroopan kulttuuripääkaupunki 2011 –vuoden jälkeen vain niihin menoihin, jotka liittyvät suoraan kulttuuripääkaupunkivuoden päättämiseen ja arviointiin.”

Säätiö raportoi tämän mukaisesti OKM:lle valtion rahoituksen piiriin kuuluviksi vain vuoden 2011 toteuttamisen menoja ja 2012 vain menoja, jotka liittyvät suoraan kulttuuripääkaupunkivuoden päättämiseen ja arviointiin.

Päätöksessä viitataan edelleen Turku 2011 –säätiön hakemukseen 16.2.2011, säätiön selvitykseen valtionavustusten käytöstä (välitilinpäätös) 14.9.2011 ja säätiön selvitykseen 7.11.2011:

”Myönnetyn avustuksen perusteena ovat hakemus, välitilinpäätös sekä selvitys ja sen liitteessä olevassa erittelyssä mainitut kustannukset.”

Selvityksessään 7.11.2011 säätiö on esittänyt vuosi vuodelta kaudelta 2008-2012 miten valtion avustus on käytetty ja miten Turun kaupungin avustus ja miten muu rahoitus on käytetty. Lisäksi säätiö on selvittänyt, että koko valtion rahoitus, mukaan lukien vielä myöntämispäätöstä odottava 4 miljoonaa, tullaan käyttämään tarkoitukseen, johon se myönnettäisiin, eli vuoden 2012 loppuun mennessä hyväksyttäviin menoihin. Selvityksen lähtökohtana ovat OKM:n myöntämispäätökset: vuonna 2008 myönnetty avustus kulttuuripääkaupunkivuoden valmistelemiseksi ja vuosina myönnetty avustukset 2009-2011 kulttuuripääkaupunkivuoden toteuttamiseksi.

Tässä säätiön selvityksessä, jonka OKM on hyväksynyt perusteeksi maksaa viimeinen avustuserä, 4 miljoonan euron säätiölle, muu rahoitus ei vähennä valtion hyväksymiä menoja.

Viimeistä, 4 miljoonan euron maksatuspäätöstä edelsi neuvottelu OKM:ssa ministeriön ja Turku 2011-säätiön välillä 9.12.2011. Siinä ministeriön edustajat suullisesti totesivat, että valtionavustukseen oikeuttavia menoja ovat kaikki säätiön menot, lukuun ottamatta:

- muutamat ns. jatkohankkeet vuoden 2011 tilinpäätöksessä,
- sellaiset vuonna 2012 toteutettavat hankkeet, jotka eivät ole kulttuuripääkaupunkivuoden päättämistä tai arviointia,
- sekä tiettyihin tarkoituksiin kohdennetut avustukset.

Kohdennettuihin avustuksiin liittyvän kohdan sisällyttäminen menoihin, jotka vähentävät valtion tukea, perusteli OKM:n edustajat sillä, että ministeriön päätöksiin Turku 2011 -säätiön valtionapuhakemuksiin on liitetty vakiomallinen asiakirja "Erytisavustukseen liittyvät ehdot ja rajoitukset". Asiakirjassa on virke:

"Hyväksyttäviä menoja laskettaessa otetaan huomioon samaan tarkoitukseen myönnetty muut avustukset ja hankkeesta saatavat tuotot."

Valtioneuvosto ei kuitenkaan kirjannut periaatepäätökseen 7.2.2008 että päätös tarkoittaisi tappiotakuun myöntämistä. Tappiotakuu ei myöskään esiinny missään myöhemmässä avustuspäätöksessä. Jos valtioneuvosto tai ministeriö myöntää varoja organisaatiolle tappiotakuuna, on se nimenomaisesti sanottava päätöksessä. Lisäksi yksittäistapaukselliset päätökset ajavat päätösten liitteinä olevien yleisten ohjeiden ohitse. Tässä vaikuttaa vielä avustuksen saajan luottamuksensuojan aspekti.

Turku 2011 – säätiö on käyttänyt valtion avustukset siihen tarkoitukseen kuin mihin ne on myönnetty. Avustusten käytössä säätiö on noudattanut niiden myöntämisehtoja.

6. Turku 2011 –hankkeen muu rahoitus Turun kaupungin hakemuksessa kulttuuripääkaupungiksi

Turku palaa -hakemuksessa (hakemuksen s. 105) on esitetty Turku 2011 -budjetin tulo- ja rahoituksen jakautuminen eri tahojen kesken: Turun kaupunki, seutu- ja yhteistyökaupungit, valtio, yritysyritys, osallistumismaksut ja lipputulot sekä muu rahoitus sekä näiden

euromääräiset osuudet. Kulttuurin kannalta uusia rahoituslähteitä, kuten yritys yhteistyöstrategiaa on korostettu hakemuksessa (hakemuksen s. 96).

Tärkeitä päämääriä ovat olleet muun muassa uuden yhteistyöympäristön luominen ja Turku 2011 -hankkeen budjetissa yritys yhteistyölle kohdennetun tuotto-odotuksen toteutuminen (hakemuksen s. 96).

Muun muassa elinkeinoelämän osallistuminen Turku 2011 –hankkeen rahoitukseen on ollut alusta saakka valtion tiedossa ja muiden rahoittajien osallistuminen on myös todettu valtioneuvoston periaatepäätöksessä. Muun rahoituksen ei ole ollut tarkoitus vähentää valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaista valtion rahoitusosuutta

(Elinkeinoelämän osallistumisesta liite: Infront Finland Oy: lausunto koskien valtion tuesta suhteessa muuhun rahoitukseen Turun vuoden 2011 Euroopan kulttuuripääkaupungille.)

7. Euroopan komission myöntämä Melina Mercouri –palkinto ja komission tilaama ulkoinen arviointi vuoden 2011 Turun osalta

EU:n komissio voi myöntää Melina Mercouri –palkinnon Euroopan kulttuuripääkaupungille. Palkinnon myöntäminen ei tapahdu automaattisesti, sen myöntämisen juridinen perusta on unionin asetuksessa no 1622/2006/EC .(Decision No 1622/2006/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 2006 establishing a Community action for the European Capital of Culture event for the years 2007 to 2019.) Tämän asetuksen § 11 kuuluu:

“Prize

On the basis of the report issued by the monitoring and advisory panel after its second meeting as referred to in Article 10(4), a pecuniary prize in honour of Melina Mercouri shall be awarded to the designated cities by the Commission provided that they meet the criteria laid down in Article 4 and have implemented the recommendations made by the selection and the monitoring and advisory panels. The prize shall be awarded in full no later than three months before the start of the relevant year.”

Turku 2011 -säätöille myönnettiin harkinnanvarainen Melina Mercouri –palkinto sen jälkeen, kun EU:n instituutioiden arviointipaneeli oli antanut toisen raporttinsa vuonna 2010.

Euroopan komissio tilaa vuosittain ulkoisen arvion kunkin vuoden Euroopan kulttuurikaupungeista. Tallinnan ja Turun arviot on julkaistu joulukuussa 2012 komission verkkosivuilla (Ex-post Evaluation of 2011 European Capitals of Culture. Final Report for the European Commission DG Education and Culture. ECORYS June 2012):
http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports/culture/2012/ecoreport_en.pdf .

Tässä ECORYS -konsulttitoimiston raportissa todetaan, Turku 2011 –osuuden loppupäätelmissä, että Turun Euroopan kulttuuripääkaupunkivuosi onnistuttiin saavuttamaan useimmat kaupungin asettamat tavoitteet, varsinkin kansainvälisten yhteyksien, hyvinvoinnin ja arviointiohjelman kehittämiseen liittyvät. Lisäksi kirjataan, että Logomoa kehittämällä voidaan myös kannustaa ja tukea Turun luovia aloja. Se, miten kulttuuripääkaupunkivuosi todella vaikuttaa Turun luovien alojen kehitykseen, jää kuitenkin nähtäväksi. Turun eräs keskeisiä menestystekijöitä on ollut kaupungin eri sidosryhmien yhteistyön lisääntyminen. Tällaista yhteistyötä edistetään sekä epävirallisesti että perustamalla uusia verkostoja ja yhdistyksiä. Esimerkkinä raportti mainitsee Aurajokiverkoston ja Kaupunginosaviikkojen uuden tukiyhdistyksen. Turku onnistui raportin mukaan tukemaan kaupungin ruohonjuuritason järjestöjä, jotka toivat kulttuurin lähemmäs asukkaita. Turku 2011 haastoi perinteiset kulttuurikäsitteet vahvistamalla, että kulttuuria on muuallakin kuin vakiintuneissa kulttuurilaitoksissa ja että kulttuuri voi rikastuttaa ihmisten arkielämää. Esteettömyys oli

kulttuuriohjelman keskeisiä näkökulmia. Turun näkyvyyden lisääntyminen ulkomailla voidaan lukea Turku 2011 -hankkeen suurimpiin onnistumisiin. Vuonna 2011 Turun näkyvyys oli suurempi kuin koskaan ennen. Viimein todetaan, että eräs toinen keskeinen menestystekijä olivat vankat hallintorakenteet ja johtamisjärjestelyt.

Päätelmien lopussa todetaan:

”Sillä, missä määrin saavutetut tulokset kyetään säilyttämään lähivuosina, on suuri merkitys paikallisesti ja kansallisesti hankkeen menestystä arvioitaessa. Kulttuuripääkaupunkivuoden myöntämistä Turulle perusteltiin pontevasti hankkeen pitkäaikaisvaikutuksilla, ja merkittävä osuus vuoden budjetista varattiin kestävänsä kehityksen strategian täytäntöönpanoon. Siksi strategian kehittämiseen panostettiin tuntuvasti vuoden 2011 alussa. Kulttuuriohjelman pitkäaikaisen kehittämisen tukemiskeinot kuuluivat alkuperäiseen suunnittelutyöhön. Näin syntyi tuotantojen tukipalvelutiimi, jonka tavoitteena on lisätä kulttuurialan organisaatioiden pitkän aikavälin kykyä toteuttaa vastaavia hankkeita tulevaisuudessa.” (Arviointiraportti, ss.61-62, käännös CS.)

8. Säätiön hallituksen harjoittama säätiön talouden valvonta

Säätiön hallitus kokoontui vuonna 2008 kahdeksan kertaa, vuonna 2009 yksitoista kertaa, vuonna 2010 yksitoista kertaa, jonka lisäksi hallitus päätti neljä kertaa asioista sähköisen konsultaation kautta, 2011 yhdeksän kertaa ja 2012 alkuvuoden toiminut hallitus vielä neljä kertaa. Hallituksen jäsenet osallistuivat aktiivisesti työskentelyyn ja tapahtumiin myös kokousten välillä. Kaikki hallituksen päätökset tehtiin yksimielisesti. OKM:n edustaja hallituksessa oli estynyt osallistumasta vain yhteen kokoukseen kaikista.

Säätiön taloutta on jatkuvasti valvottu säätiön hallituksen ja seurattu tilintarkastajien toimesta. Kevätkokouksessa maaliskuussa on käsitelty edellisen kauden tilinpäätöstä ja toimintakertomusta ja kuultu kokouksessa tilintarkastajia. Syyskokouksessa on hyväksytty talousarvio ja toimintasuunnitelma. Säätiön hallituksen joka kokouksessa alkaen toukokuusta 2009 on esitetty kirjallinen katsaus talouden toteutumiseen vuoden alusta ja verrattuna talousarvioon. Katsauksen johdosta on yleensä käyty vilkas keskustelu.

Tilintarkastaja Tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy on suorittanut joka vuosi perusteellisen tarkastuksen ja joka vuosi raportissaan hallitukselle todennut suorittaneensa olennaisilta osin säätiön kunkin vuoden tilintarkastuksen. Raporteissa on todettu, että tarkastusten aikana esiin tulleet havainnot on käyty läpi säätiön johdon kanssa. Tilintarkastaja on todennut johtopäätöksensä käsitellyistä asioista olevan johdon kanssa yhteneväiset. Tilinpäätösten tarkastuksissa ei tullut esille olennaisia virheitä tai puutteita. Tilintarkastaja on todennut, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot säätiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilintarkastajat lukivat vuosittain hallituksen kokousten pöytäkirjat tilikaudelta eikä hallinnon tarkastuksen perusteella havaittu huomautettavaa.

Mitään huomautettavaa ei hallituksen jäsenillä tai tilintarkastajilla ole ollut tavasta hoitaa säätiön taloutta tai hallintoa.

9. Valtiontalouden tarkastusviraston raportti 14/2012

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastusraportissaan 14/2011 tarkastanut veikkaus- ja raha-arpajaisten voittovaroista vuonna 2011 avustuksia saaneita tahoja, mm. Turku 2011 – säätiötä. Tarkastusviraston mukaan erityisavustuksena myönnettyjen ”avustusten perusidea on se, että niillä maksetaan ne menot, joita muilla tuloilla ei saada katetuksi” (TS 31.10.2011). Erityisavustus ei olisikaan näin ollen myönnetyn suuruinen avustus vaan tappion takaus.

Tarkastusvirasto toteaa raportissaan, että OKM:n erityisavustuspäätösten liitettä koskien erityisavustuksen käytön rahoituksia ja ehtoa sovelletaan siten, että valtion avustuksista ei vähennetä Turun kaupungin avustusta, 17,21 milj. euroa. Tämä sen johdosta, että valtionavustusten myöntämispäätöksissä on viitattu valtioneuvoston periaatepäätöksen kohtaan, jonka mukaan valtion rahoitus on sidottu samansuuruiseen kaupungin rahoitukseen. Sen sijaan viraston mukaan muu kulttuuripääkaupungin toteuttamiseen säätiön kautta osoitettu rahoitus (kokonaisuudessaan 4,385 milj. euroa) vähentäisi viraston mukaan valtion rahoitusta.

Valtiontalouden tarkastusvirasto ei ole tarkastelussaan ottanut huomioon, että OKM on viitannut myös muuhun rahoitukseen kuin valtion ja kaupungin rahoitukseen ja todennut tämän muun rahoituksen olevan osa valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaista kokonaisrahoitusta.

Jokaisessa Euroopan kulttuuripääkaupungissa haetaan ja on haettava muuta kuin julkista rahoitusta toiminnan rahoittamiseksi. Ei ole mitenkään perusteltavissa, että yksityisen sektorin rahoitus jälkikäteen vähentäisi valtion rahoitusta. Yli 40 Euroopan kulttuuripääkaupungin historiassa vuodesta 1985 lähtien tällaista tulkintaa ei ole koskaan aiemmin esitetty eikä valtio ole yksityisen rahoituksen perusteella koskaan jälkikäteen vähentänyt lupaamaansa osuuttaan kulttuuripääkaupunkivuodelle.

Valtiontalouden tarkastusvirasto esittää myös kannanottoja koskien Turku 2011 -säätiön kirjanpidon laadintaperiaatteisiin. Näitä käsitellään erikseen seuraavassa.

10. Turku 2011 – säätiön kirjanpito ja talouden seuranta

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastuskertomuksessaan 14/2012 katsonut muun muassa, että kun kyse on erityisavustuksista, ne olisi tullut tulouttaa vasta, kun vastaava meno kirjataan kuluksi (raportti s. 62).

Valtion avustus on kirjattu tuloksi maksuperusteisesti. Valtion avustuksella katettavista kustannuksista oli sovittu tehtävän loppuraportti 31.12.2012 mennessä, joten tilinpäätöksiä laadittaessa ei vielä ollut mahdollista kohdistaa valtion avustusta niitä vastaavia menoja vastaan.

Turun kaupungin avustus on kirjattu tuloksi sille vuodelle, jolle avustus on myönnetty. Turun kaupungin avustuksen käytölle ei ole avustuspäätöksessä asetettu ehtoja.

Turku 2011 -säätiö tilintarkastajana on 2008-2012 toiminut Tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy. Kirjanpitotilien määrittelyssä on myös käytetty säätiökirjanpitoon erikoistunutta asiantuntijaa. Säätiö on pitänyt kirjanpitoa huolellisesti ja raportoinut opetus- ja kulttuuriministeriölle pyydetyllä tavalla. Opetus- ja kulttuuriministeriö on voinut seurata säätiön taloutta mm. vuosittain toimitetun tilinpäätösmateriaalin avulla sekä sen avulla, että säätiön hallituksen materiaali on ollut ministeriön tiedossa jatkuvasti. Opetus- ja kulttuuriministeriö on ollut edustettuna säätiön hallituksessa, lisäksi Turku 2011 -säätiön hallituksessa ovat edustettuina myös ulkoasiainministeriö ja kauppa- ja teollisuusministeriö. Opetus- ja kulttuuriministeriö ei ole huomauttanut 2011-säätiötä kirjanpidosta eikä raportoinnista.

Säätiö teki euromääräisesti merkittäviä, myös pitkäaikaisia sitoumuksia. Oli seurattava sitoumusten määrää ja saadun rahoituksen riittävyttä näihin sitoumuksiin.

Koska toiminnan volyyymi oli erittäin laaja ja moninainen ja ottaen huomioon valtioneuvoston periaatepäätöksen, on loogista tarkastella monivuotista projektia kokonaisuutena. Tilinpäätöksistä on koko ajan voinut lukea mitä on tehty ja tilinpäätösten liitteenä on ollut koko toimintakauden 2008-2012 taloussuunnitelma, josta on ilmennyt koko ajanjakson toiminta ja talous. Myös talousarviot ja toimintasuunnitelmat ovat jatkuvasti olleet nähtävänä.

Säätiö on jatkuvasti noudattanut avoimuutta kaikessa toiminnassaan. Noudatettuja periaatteita on perusteltu ja selostettu. Tilinpäätökset liitteineen antavat täysin oikean kuvan kokonaisuudesta. (Liitteenä oleva Turku 2011 –säätiön loppuraportti kulttuuripääkaupunkivuoden toteutumisesta, kesäkuu 2012, sisältä mm. perustiedot jokaisen kulttuuriohjelmahankkeen toteutuksesta, mukaan lukien jokainen hankkeen kokonaistalous ja säätiön rahoitusosuus.)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on hakemuksesta myöntänyt yhteensä 16,5 miljoonaa euroa valtion tukea Turun kulttuuripääkaupunkivuoden toteuttamiseksi ollen jatkuvasti täysin tietoinen toiminnan ja rahoituksen kokonaisuudesta.

Helsingin yliopiston hallinto-oikeuden professori Olli Mäenpää käsittelee muistiossaan osan näistä kysymyksistä. (Mäenpään muistio liitteenä.)

11. Vuosikohtaisesta säätiön tulojen ja menojen tarkastelusta

Turku 2011-säätiön vuosien 2008-2012 kokonaismenoista, n. 39 miljoonaa euroa, vähennetään tässä raportissa, ottaen huomioon opetus- ja kulttuuriministeriön esittämät kannanotot (mm.OKM:n kanta neuvottelussa 9.12.2011):

- muutamat ns. jatkohankkeet vuoden 2011 tilinpäätöksessä,
- sellaiset vuonna 2012 toteutettavat hankkeet, jotka eivät ole kulttuuripääkaupunkivuoden päättämistä tai arviointia,
- tiettyihin tarkoituksiin kohdenneet avustukset ja
- varainhankinnan menot.

Valtioavustuksiin hyväksyttävistä menoista ei vähennetä kohdistamattomia avustuksia: Ei EU:n komission myöntämää harkinnanvaraista Melina Mercouri –palkintoa, ei yritys yhteistyön kautta tullutta rahoitusta, ei Naantalin ja Raision per capita maksamia avustuksia säätiön talouden kautta (vrt Helsingin naapurikuntien avustus vuonna 2000).

Yritysten kautta tullutta rahoitusta käsitellään kokonaisuutena. Yleensä kaikkeen nykyisin tehtävään yhteistyöhön liittyy syvä yhteinen toiminta, johon sisältyy sekä rahallinen avustus että avustus joka maksetaan palveluina ja/tai tavaroina (barter). Barter on yhtä lailla rahanarvoinen avustus kuin rahana maksettu ja vastaanottaja käyttää sitä kuin rahaa. Ilman tätä monipuolista kumpaakin osapuolta sitovaa yhteistyötä ei sopimuksia synny.

Lisäksi tulisi huomioida, että aiemmin sovittujen periaatteiden mukaisesti Turun kaupunki voi osana omaa rahoitusosuuttaan kattaa kustannuksia, joita ei voida rahoittaa valtion avustuksella ja jotka ajoittuvat myös ajalle 2013-2016. Säätiön toiminnan suunnittelu lähtee siitä, että säätiö tulee tekemään toiminta-aikanaan nollatuloksen.

12. Lopuksi

Turku 2011 -säätiö on hoitanut kansalliseen ja eurooppalaiseen yhteistyöhön perustuvaa hanketta, johon valtio on sitoutunut ja Turku 2011 –säätiö on käyttänyt valtionavustukset valtionavustuspäätösten mukaiseen tarkoitukseen. Turku 2011 –säätiö on noudattanut valtionavustuspäätösten ehtoja ja antanut opetus- ja kulttuuriministeriölle oikeat tiedot hankkeesta ja kaikesta toiminnastaan.

Turun kaupunki katsoo, että kaupunki on vastannut osuudestaan rahoituksesta, joka on yhteisymmärryksessä kirjattu valtiolle ja kaupungille valtioneuvoston periaatepäätöksessä

7.2.2008, ja että valtio on sitoutunut periaatepäätöksen mukaiseen valtion tukeen Turku 2011 – hankkeelle.

Säätiö pidättää itsellään tilaisuuden toimittaa myöhemmin asiantuntijalausunnon.

VUOSIKOHTAINEN SÄÄTIÖN TULOJEN JA MENOJEN TARKASTELU

Opetus- ja kulttuuriministeriön avustukset 2008-2012

Vuosi	Avustus	Ehto
2008	1.000.000 €	Päätöksen mukaisesti käyttöaika vuosina 2008-2012
2009	3.000.000 €	Päätöksen mukaisesti käyttöaika vuosina 2008-2012
2010	4.000.000 €	Käytettävä kokonaisuudessaan vuosina 2010-2011
2011	4.500.000 €	Käytettävä kokonaisuudessaan vuonna 2011
2011	4.000.000 €	Käytettävä vuosina 2011-2012. Myönnetystä avustuksesta 1.000.000 € maksettiin tammikuussa 2012
Yhteensä	16.500.000 €	

Turun kaupungin avustukset 2008-2011

Vuosi	Avustus	Ehto
2008	1.550.000 €	
2009	3.660.000 €	
2010	6.000.000 €	
2011	6.000.000 €	
Yhteensä	17.210.000 €	

Menot ja kohdennetut avustukset vuosittain

Säätiön menot on kirjattu kustannuspaikoittain. Kustannuspaikkarakenne ja luettelo kustannuspaikoista on liitteenä olevassa dokumentissa.

VUOSI 2008**Menot**

Vuosi	Menot	Jakautuminen
2008	649.832 €	Henkilöstökulut
2008	520.752 €	Muut toimintamenot
Yhteensä	1.170.584 €	

Vuoden 2008 kohdennetut avustukset

Kohde	Avustus	Maksaja
Korkeakouluharjoittelijan palkka	3.510 €	Turun Yliopisto

Vuoden 2008 nettomenot 1.167.074 €

VUOSI 2009**Menot**

Vuosi	Menot	Jakautuminen
2009	1.186.019 €	Henkilöstökulut
2009	416.039 €	Kiinteät kulut
2009	384.640 €	Viestintä
2009	698.217 €	Ohjelma
Yhteensä	2.684.915 €	

Vuoden 2009 kohdennetut avustukset

Kohde	Avustus	Maksaja
--------------	----------------	----------------

Tuottaja 2.0 – palvelun kehittäminen	9.000 €	OKM
Korkeakouluharjoittelijan palkka	2.340 €	Turun Yliopisto
Tuottajapankki	4.081 €	Tuottajapankki
Tuottajapankki	2.003 €	Tuottajapankki
Turun kulttuuripääkaupunkihankkeen maakunnallinen toiminta	52.000 €	Varsinais-Suomen liitto
Ruotsinkielisen tuotantokoordinaattorin palkkakustannukset	41.700 €	SKF
Yhteensä	111.124 €	

Vuoden 2009 nettomenot 2.573.791 €

VUOSI 2010

Menot

Vuosi	Menot	Jakautuminen
2010	1.667.954 €	Henkilöstökulut
2010	664.134 €	Kiinteät kulut (tilavuokrat, tietotekniikka, työterveyshuolto, matkat ym.)
2010	2.354.063 €	Viestintä
2010	4.695.567 €	Ohjelma
2010	798.681 €	muut menot (tutkimus, tuotannon tukipalvelu, live ja varainhankinta)
Yhteensä	10.180.339 €	
Vähennettävä	90.575 €	Varainhankinnasta aiheutuneet kulut
Hyväksyttävät yhteensä	10.089.824 €	

Vuoden 2010 kohdennetut avustukset

Kohde	Avustus	Maksaja
Ruotsinkielisen tuotantokoordinaattorin palkkakustannukset	41.700 €	SKF
Live2011 –comin jatkotyö	28.600 €	Varsinais-Suomen liitto
Forummin banderolli	36.600 €	Föreningen Konstsamfundet
Osuus Kiertotie hankkeen rahoituksesta	14.000 €	Tallinn Foundation
Kv-lehdistön vierailukustannuksiin	15.000 €	Ulkoasiainministeriö
Turku 2011 Tieteen palosta – tutkimushanke	100.000 €	OKM
Eurocultured Project 2010-2011	20.000 €	OKM
Saavutettava kulttuuripääkaupunki	14.000 €	OKM
Yhteensä	269.900 €	

Vuoden 2010 nettomenot 9.819.924 €

VUOSI 2011

Menot

Vuosi	Menot	Jakautuminen
2011	3.028.549 €	Henkilöstömenot
2011	1.053.239 €	Kiinteät kulut
2011	2.855.262 €	Viestintä
2011	10.226.355 €	Ohjelma
2011	1.155.314 €	muut menot (tutkimus, tuotannon tukipalvelu, live ja varainhankinta)
2011	1.301.000 €	Yhteiset jakamattomat
Yhteensä	19.619.719 €	
Vähennettävä	600.000 €	Telakkarannan nosturit

Vähennettävä	250.000 €	Åbo Akademin lahjoitusprofessori
Vähennettävä	50.336 €	Jatkotyöryhmän kulut
Vähennettävä	216.644 €	Varainhankinnasta aiheutuneet kulut
Hyväksyttävät yhteensä	18.502.739 €	

Siirtovelat 2011 tilinpäätöksessä, jotka ovat vuoden päättämistä:

TOM OF FINLAND 45.000 € - Varaus kansainvälistä jälkimarkkinointia varten Tukholmassa ja Pietarissa. Vuonna 2012 näyttelyn tuottaja Homotopia /UK sopimuksen mukaisesti tuotti näyttelyn Kulturhusetiin Tukholmassa. Tukholman näyttelyssä oli 31 000 vierasta. Pietarin osuus ei toteutunut johtuen kaupungin duuman hyväksymästä uudesta lainsäädännöstä. Sisältyy vuoden 2012 markkinointiin.

EUROCULTURED 75.000 € - Nuorten katukulttuurifestivaali Eurocultured toteutettiin 2011 brittiläisen Spearfish Ltd ja helsinkiläisen Soul Productions Finland Ltd yhteistyönä osana kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmaa. Katukulttuurin eurooppalaiset ammattilaiset työskentelivät yhdessä turkulaisten nuorisotoiminnan ohjaajien kanssa ja nuorten kanssa nuorisokulttuuritoiminnan kehittämiseksi ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Vuoden 2011 festivaalin aikana todettiin pysyvän vaikutuksen aikaansaamiseksi tarpeelliseksi toistaa tapahtuma valmistelutyöskentelyineen pienimuotoisempaan vielä 2012.

KAUPUNGINOSAVIIKOT 2012 175.000 € - Kaupunginosaviikot loivat 2011 uuden yhteistyön Turun moniin kaupunginosaan ja teki paikallisen kulttuurin näkyväksi kaupunginosan omille asukkaille ja muualla asuville. Kaupunginosien yhteisöt halusivat realisoida vuoden 2011 menestyksen toistamalla tapahtuma vuonna 2012.

CAA KIRJA 28.000 € - Contemporary Art Archipelago –hankkeen työprosessin ja tulosten tunnetuksi tekemiseksi taidehankkeen tekijät kokoavat artikkelikokoelman kirjoittajinaan hankkeen suomalaiset ja kansainväliset taitelijat ja tuottajat. Sisältyy vuoden 2012 markkinointiin.

MORE THAN A GAME! 36.000 € - Vuoden 2011 Logomon Only a Game –näyttelyn muuttaminen siten, että sen siirtäminen pysyväksi näyttelyksi Turun Veritas –stadionin aulaan oli mahdollista. Näyttely on lahjoitettu Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry:lle.

COLOURSCAPE 120.000 € - Colourscape esittäytyi vuonna 2011 ensimmäistä kertaa Pohjoismaissa ja saavutti valtavan suosion. Monelta Colourscape jäi 2011 näkemättä. Viimeisten päivien jonot olivat monta tuntia pitkät ja tuhannet ihmiset eivät päässeet sisään. Tämän johdosta elämyksellisen kaleidoskooppi palasi vielä 2012 jäähyväiskäynnille 17.7.-5.8.2012. Sen koki tuona aikana yli 11 000 ihmistä.

NEITSYTPERUNAFESTIVAALI 10.000 € - Toritapahtuma Neitsytperunafestivaalin aikana vuonna 2011 oli rankkasadepäivä, jolloin järjestäjä Kaffeli ry päätti uusia tapahtuman vuonna 2012.

Muut siirtovelat joita ei edellä olevassa taulukossa ole vähennetty hyväksyttävistä menoista ovat kulttuuri- ja tutkimusohjelmassa olleiden hankkeiden loppuraportin jälkeisiä maksatuseriä.

Hankkeiden kanssa tehdyissä sopimuksissa määriteltiin säätiön maksatusaikataulu jonka mukaisesti loppuraportin jälkeen hankkeille maksettiin viimeinen rahoituserä. Rahoituserän suuruus oli pääsääntöisesti n. 10% säätiön rahoitusosuudesta. Näin menetellen varmistettiin, että hankkeilta saatiin loppuraportit.

Vuoden 2011 kohdennetut avustukset

Kohde	Avustus	Maksaja
Ruotsinkielisen tuotantokoordinaattorin palkkakustannukset	41.600 €	SKF
Cultural Tourism hanke	44.693 €	EU ja Turun kaupunki
Forummin banderolli	33.272 €	Föreningen Konstsamfundet
Osuus Kiertotie hankkeen rahoituksesta	39.100 €	Tallinn Foundation
Osuus Sojiku hankkeen rahoituksesta	26.000 €	EU-Japan Fest
Osuus Biisilinna hankkeen rahoituksesta	5.200 €	EU-Japan Fest
Osuus Colourscape hankkeen rahoituksesta	5.000 €	British Council
Saadut työllistämistuet	113.839 €	Työ- ja elinkeinoministeriö
Osuus siviilipalvelusmiesten asuntojen vuokrista	1.500 €	Lapinjärven siviilipalveluskeskus
Pääsylipputulot, vuokratulot yms. tulot joilla on rahoitettu vuoden tuotantoja	1.229.079 €	
Yhteensä	1.539.283 €	

Vuoden 2011 nettomenot 16.963.456 €

VUOSI 2012 (Ennuste)

Menot

Vuosi	Menot	Jakautuminen
-------	-------	--------------

2012	268.090 €	Kiinteät kulut
2012	423.578 €	Henkilöstömenot
2012	355.304 €	Viestintä
2012	1.013.132 €	Ohjelma Tässä huomioitu vuoden 2011 siirtovelkoina olleet Haitaripaini/Taistelu 45.000 €, Klaffi 2.000 €, Vhils 4.601,14 €, Klubisarja 13.980 €, Turku Modern 4.432 € ja Klubisarja Dynamo 51 €, jotka purettu.
2012	364.146 €	Muut menot (tutkimus, tuotannon tukipalvelu, live ja varainhankinta)
2012	563.867 €	Yhteiset
Yhteensä	2.988.117 €	
Vähennettävä	563.867 €	Yhteiset jakamattomat jatkohankkeet
Vähennettävä	34.965 €	Varainhankinnasta aiheutuneet kulut
Hyväksyttävät yhteensä	2.389.285 €	

Vuoden 2012 kohdennetut avustukset

Kohde	Avustus	Maksaja
Saadut työllistämistuet	3.097 €	Työ- ja elinkeinoministeriö
Valokuvakirjan myyntitulot	4.189 €	
Logomon tuloja	27.340 €	
Sponsoritulojen palautukset	- 59.028 €	
Cultural Tourism hanke	64.214 €	EU ja Turun kaupunki Kirjattu tuloksi tuotannontukipalvelun alla olevalle kustannuspaikalle
Yhteensä	39.812 €	

Vuoden 2012 nettomenot 2.349.473 €

YHTEENVETO NETTOMENOISTA

2008	1.167.074 €
------	-------------

2009	2.573.791 €
2010	9.819.924 €
2011	16.963.456 €
2012	2.349.473 €
Yhteensä	32.873.718 €

VUODEN 2012 HANKKEET, JOTKA PÄÄTTÄVÄT VUODEN 2011 KULTTUURIOHJELMAN

Hanke	Hankkeen sisältö ja suhde toimintaan 2011	Rahoitus
KUVA - Kulttuuria vanhusten arkeen	Laitoksissa pysyvästi asuvien vanhuksille kulttuuri-suunnitelma tuottaneen Kuva -hankkeen päättäminen vuoden 2011 hoitoyksiköissä	90 670
Sillanrakentajat	Kynnys ry:n Sillanrakentajat -hankkeen päättäminen Kv vammaisten päivän juhlaan 3.12.2012 Logomossa	35 000
TIP-Fest	Turku International Puppetry Festival (TIP Fest) toistettiin pienimuotoisena 2012 esityksillä joita pääosin nähtiin 2011	37 000
Sam Body Plays	Koululaisten, mm. erityisluokkien lasten, monialainen kulttuurikatselmus esitti keväällä 2012 vuoden 2011 oppimansa taitoja	5 247
Kylämatka	Kylämatka loi VS:n alueella tarinakerronnan ja siihen pohjautuvia esityksiä joita toistettiin ja kehitettiin 2012	17 461
Kulttuuripääkaupungin perintö -hanke	Turun kaupunginjohtajan aloitteesta rakennettu hanke jolla vuoden 2011 tuloksia juurrutetaan erityisesti kaupunginhallintoon	100 000
Flux Aura	Flux Aura näkyi pienimuotoisina videoinstallaatioina Fluxations kaupunginkirjaston seinässä ja muutamassa muussa kohteessa syksyllä 2012	45 000
SaunaLab	Yksi SaunaLab -hankkeen taidesaunoista, J-E Anderssonin Sounding Dome, ilmestyi vielä kesäksi 2012 saunottavaksi Turkuun	74 737

Turku Modern	Turku Modern yhdisti 2012 kahden toimijan samannimisen hankkeen yhdeksi musiikki- ja visuaalisen taiteen kokonaisuudeksi	17 000
Loisto - Fyr konserttisarja	Loisto-konserttisarjan viimeinen konsertti Naantalin Musiikkijuhlien järjestämänä Kökarin saarella	15 000
Mestari ja Madonna	Saara Ekströmin videotekosen Rosario (Mestari ja Madonna) hankinta ja lahjoitus Turun museokeskukselle (WAM)	18 000
Only a game?	Jalkapallonäyttelyn Only a Game? jatkaminen tammikuusta huhtikuun loppuun Logomossa	26 463
Tuli on irti! -näyttely	Tuli on irti! näyttelyn jatkaminen tammikuusta heinäkuun loppuun Logomossa	436 760
Kaupunginosaviikot	Kaupunginosien yhteisöt halusivat realisoida vuoden 2011 menestyksen toistamalla Kaupunginosaviikkoja myös vuonna 2012, osarahoitus	3 500
Flame -jazzklubit	Flame Jazz jatkoi vuoden 2011 kestävän konserttien sarjan katkeamattomana seuraavalle vuodelle	10 000
Aboagora	Tieteen ja taiteen Aboagora toteutettiin 2011 osana Turun Musiikkijuhlien ohjelmaa ja toistettiin samalla periaatteella 2012	39 310
	yht. Rahoitus	971.148

UUDET JATKOHANKKEET (EI OKM:N RAHOITUKSEN PIIRISSÄ)

Länsi-Suomen elokuvakomissio	17 000
Tyttö ja Elämä -teos	7 000
Puutarhakulttuurin edistäminen 2012	5 000
Aurajokiverkosto ry	170 000
Vallan Valot 1812 -näytelmä	91 816
Ystävyys silta -hanke	5 000
Saaristoooppera ry	20 000
Turkuseura: kaupunginosien nimikkokasvit	3 500
Turkuseura: Ympäristö 2013 kilpailu	5 500

Aura of Puppets - festivaali	39 690
Läpi harmaan kiven - sinfoniakonsertti	30 000
Turun Nuoriteatteri – uuden hankkeen valmistelu	12 000
Kamarioopperafestivaali	20 000
Turku valokuvissa - näyttely/Logomo	54 225
Kolmas tila Nietzsche -näytelmä	15 000
Future Circus -festivaali	20 000
	515.731

Kirjattu kpl 6000 (Yhteiset jakamattomat)

LIITTEET

Opetus- ja kulttuuriministeriölle on toimitettu aikaisemmin raporttiin liittyvät liitteet:

- Vuoden 2008 tilinpäätös, tilintarkastuskertomus ja toimintakertomus
- Vuoden 2009 tilinpäätös, tilintarkastuskertomus ja toimintakertomus
- Vuoden 2010 tilinpäätös, tilintarkastuskertomus ja toimintakertomus
- Vuoden 2011 tilinpäätös, tilintarkastuskertomus ja toimintakertomus
- Turku 2011 –säätöön loppuraportti
suomi: http://www.turku2011.fi/sites/default/files/liitteet/turku_2011_-saation_loppuraportti.pdf

Tässä yhteydessä toimitetaan vielä seuraavat liitteet:

- Turku 2011 –säätöön alkuperäiset säännöt
- Vuoden 2012 tulos- ja tasekirjat sekä hallitustason raportti
- Hallinto-oikeuden professori Olli Mäenpään lausunto 7.12.2012
- Infront Finland Oy: Lausunto koskien valtion tuesta suhteessa muuhun rahoitukseen Turun vuoden 2011 Euroopan kulttuuripääkaupungille
- Turku 2011 –säätöön tilikartta
- Patentti- ja rekisterihallituksen ote säätörekisteristä: Turku 2011 -säätö